

ЕВАНГЕЛСКО ПЕРІОДИЧЕСКО СПИСАНІЕ.

ГОД. 3.

ЦАРИГРАДЪ, СЕПТЕМВРІЙ 1867.

БРОЙ 9.

ИЗЛОЖЕНИЕ-ТО ВЪ ПАРИСЬ.

Читатели-тъ на листъ-тъ ни сѣ чували за велико-то изложениѣ въ Парисѣ, което прѣзъ туй лѣто привлича толкозъ хора отъ всички-тъ почти страны на свѣтъ-тъ. Отъ 20 годинѣ на самѣ ставали сѣ и други изложениѣ подобни на туй, въ Лондрѣ, Парисѣ и Нов-іоркѣ; но Императоръ-тъ на Французы-тъ поиска тѣзи годинѣ да направи едно изложениѣ, което по обширность-тъ, обемность-тъ и великолѣпіѣ то си да надминува всички-тъ прѣдидущи изложениѣ, и никой не може да отрече сполукѣ-тъ му; защото никогѣ не сѣ събирали на едно мѣсто толкозъ земни произведенія и толкозъ изобрѣтенія на чловѣческо-то искусство, колкото сега сѣ събраны въ французско-то Изложениѣ. Почти всяка просвѣщена държава е проводила тамъ каквото има най искусно, любопытно, общеполезно и краснорѣчиво, и тѣзи безгласни прѣдставители краснорѣчиво говорятъ на цѣлъ свѣтъ за естествено-то богатство на страны-тъ отъ дѣто произлизать, и за искусство-то на жители-тъ имъ. Туй изложениѣ стана и поводъ за Царскы свиданія и посѣщенія. Повечето отъ Европейскы-тъ царѣ счетохъ това изложениѣ за благоврѣміѣ да посѣтятъ прѣкраснѣ-тъ столицѣ на Францѣ, дѣто Императоръ-тъ и народъ-тъ ги угоща-

вахъ съ царско великолѣпіѣ. П. И. В. Султанъ-тъ даже благоволи да приѣме приглашеніѣ-то на французскый Императоръ и да посѣти изложениѣ-то. Послѣ П. В. благосклонно приѣ приглашенія-та и поканванія-та на други нѣкои царскы дворове и прострѣ пътуваніѣ-то си до Англіѣ, Пруссіѣ и Австріѣ, дѣто всички-тъ, царѣ и подданици, благородни и прости, го приѣхъ съ извънредно тържество и му въздадохъ царскѣ честь.

Изложениѣ-то е помѣстено на Champ de Mars или марсово поле, отъ което 600, 000 четвъртити ярда сѣ опрѣдѣлени и склучени за тѣзи работѣ. Самый-тъ палатъ направенъ отъ желѣзо и стѣкло, държи $\frac{1}{5}$ часть отъ туй пространство, сир. 200, 000 четв. ярда. Палатъ-тъ съ круглы пѣтища раздѣленъ на сѣрѣдоточны отдѣленія, и тѣзи отдѣленія ся подраздѣлять съ други пѣтища, които излизать отъ цвѣтовный-тъ садъ (който обема сѣрѣдоточнѣ-тъ часть отъ палатъ-тъ), и ся простирать до окружность-тъ (стѣнѣ-тъ). По едно или повече отъ тѣзи отдѣленія сѣ опрѣдѣлены на всякой народъ за изложениѣ-то на произведенія-та му. По-неже изложениѣ-то става въ Парисѣ, Французы-тъ както е извѣстно присвоявать по голѣмѣ-тъ часть отъ палатъ-тъ, и надминувагъ други-тъ народы въ множество-то на произведенія-та си и въ разно-

образіе-то на изобрѣтенія-та си. За това Франция държи първий-тъ чинъ, а Англія вторий-тъ. Произведенія-та и изобрѣтенія-та на Оландцы-тъ и на Русцы-тъ сѣ пакъ доста знамениты: слѣдъ това произведенія-та на Турціѣ и на Египетъ сѣ отличаватъ по причинѣ на особено-то си свойство. Отдѣленія прѣдадени на художественно-то искусство сѣ много любопытны и заслужаватъ особено вниманіе. защото чрѣзъ него сѣ олекчаватъ трудове-тъ на чловѣцы-тъ — на мъжѣ-тъ и на жены-тъ. Нѣма други по чудесны и по полезны изобрѣтенія отъ телеграфъ-тъ и машинѣ-тъ за шевъ; и за тѣзи изобрѣтенія най голѣма честь сѣ отдаде на Американцы-тъ. Една отъ прѣхващны-тъ награды сѣ даде на Императора Наполеона за най искусенъ образъ (юрнекъ) отъ къщи за сиромасы-тъ. Достопримѣчательно и насърдително за всички чловѣколюбцы е че царіе-тъ начынахъ вече да сѣ грижатъ за спокойствіе-то и здравіе-то на най долни-тъ си подданицы. Не оставя врѣме да пишеть за ваяніе-то, живописаніе-то, фарфурин-тъ, мозаицы-тъ, бисеры-тъ, кожухарин-тъ, обуща-та, келимы-тъ, каруцы-тъ, и всякой видъ покаящия, които тамъ сѣ излагать въ голѣмо изобиліе и чудно разн образіе. Палатъ-тъ, както казахмы вече по горѣ, държи $\frac{1}{5}$ часть отъ заключено-то мѣсто, а друга една третя часть е наредена като паркъ, украсена съ искусствени езерца, водны источницы, водопады, пещеры, хвастійчета, цвѣтя, и съсъ всичко що може да е пріятно на око-то. Останала третя часть е украсена съ разнообразны здания, — Египетскы храмове, палаты на Мавры-тъ, Кытайскы кумирницы, и съ какво то има лю опытно въ зданостроеніе-то на разны-тъ народы. Тамъ сѣ намира не само това що е пріятно на чувства-т и улаждава въображеніе-то и поучава умъ-тъ, но и онова що ползува душѣ-тъ. Тѣ като положили толкозъ трудъ за вещественно-то благоденствіе на чловѣцы-тъ, не забравихъ и нравствени-тъ и религіозны-тъ имъ интересы. Съ царско дозволеніе Францускы и Англійскы общества раздавать Свято-то Писаніе и правоучителны книги. Има въ изложеніе-то и зданіе, дѣто въ свѣтъ недѣлѣ сѣ проповѣдва слово-то Божіе на Францускый, Германскый и Англійскый языкъ. Въ Англійско-то и Аме-

риканско-то отдѣленіе Св. недѣля сѣ варди както трѣбва. Всичко прѣзъ този день останува покрито, машины-тъ сѣ запрѣны и прилична тишина владѣе вредъ изъ тѣзи отдѣленія.

Въ изложеніе-то ясно сѣ прѣдставлява сила-та на Христіанскѣ-тъ вѣрѣ. Има тамъ съ което може да сѣ сравни състояніе-то на жители тѣ на нѣкои островы изъ Тихый-тъ Океанъ прѣди 50 годиятъ, когато бѣхъ идолопоклонници, съсъ сегашно-то имъ състояніе отъ когато сѣ станали Христіани. На едикъ страна сѣ наредени прѣдшши-тъ имъ богове, дрехы и воинскы оръжія, а на срещѣ, сегашны-тъ книги, вѣстници и земны произведенія, които силно доказвать просвѣтителнѣ-тъ силѣ на Христіанство-го.

Но може бы нѣкой да попыта, какъ ползъ ще имать отъ изложеніе-то; какъкъ промѣнѣ за толкозъ трудъ и разнескъ? Ще сѣ уллучи ли отъ него състояніе-то на свѣтъ-тъ? Има полза и полза голѣма отъ такъвъзъ всемірны изложенія, защото прѣдставятъ единство-то и братство-то на чловѣческый-тъ родъ, и ясно показувать колко по добро е да сѣ учать народи-тъ едни други, и да приносятъ ползъ едни на други, неже да струвать зло едни на други. И повеже шампръ де Мамъ (мѣсто дѣто е поставено изложеніе-то и значи *воинско поле*) чрѣзъ изложеніе-то е посвячено вече на торжественнѣ-тъ побѣды на миръ-тъ, на трудолюбіе-то, на общеплезны-тъ изобрѣтенія и на чловѣческо-то напрѣдуваніе къмъ истинно-то благоденствіе, нека го приемень за прѣдвѣстникъ на врѣме-то когато народъ връзъ народъ не ще дигне ножъ, нито ще сѣ учать вече на бой. Исх. 2; 4.

БИБЛІЯ-ТА.

Чловѣци тѣ често пытаятъ, какъ можемъ да четемъ ный Библиѣ-тъ, да сѣ ползувамы отъ неѣ.

На този въпросъ има слѣдующы-тъ отговори.

1) Намѣри, ако е възможно, едно мѣсто дѣто можешъ да имашъ уединеніе и тишинѣ; умъ-тъ сѣ смущава когато имашъ страхъ че нѣкой ще ти досажда, или когато бързащъ.

2) Никого не начинай да четешъ безъ да вдигнешъ първо сръце-то си къмъ Бо-

га съ усърднѣхъ молитвъ, че той ще ти види, учи и благослови.

3) Научи що казва Исусъ за Святаго Духа (Іоан. 16; 7, 13, 14, 15) до дѣто никаква сѣнка отъ самитѣ не оста не да ти прѣчи, за да имашъ едно постоянно и усладително убѣжденіе за него, като е той непогрѣшимъ учитель.

4) Не чети по много отъ колкото можешъ да приемишъ. Нѣкога ти ще можешъ да посметешъ единъ или повече глави съ внимание, леснѣхъ и ползѣхъ.

А пакъ другъ пѣтъ, по добръ ще сторишъ да ся спрѣшъ само на единъ стихъ. Развий стихъ-тъ. Попытай, колко мысли заключава този стихъ. Труди ся ако можешъ да си напominiшъ други стихове що изясняватъ сѣщъ-тъ истинѣхъ.

Повытай, да ли стихъ-тъ има нѣкое особно отношеніе къмъ тебе.

Нѣкои по обычаѣ да четѣтъ Библиѣхъ наредъ. Това е полезно. Но нѣкои които обычатъ Библиѣхъ-тъ, и обыкновенно приобѣгватъ при нежъ за наставленіе и ученіе, често ще обычатъ да четѣтъ онѣзи мѣста, що ся относятъ особно на днешны-тъ имъ нужды. Такъвъ чело вѣщи ще дираѣтъ за наставителны или исторически стихове които ся относятъ на днешно-то имъ поведеніе.

5) Полезно е пакъ и много интересно да ся чете Библиѣхъ-тъ, като въ едно врѣмя ся дири само за единъ особенъ прѣметъ.

Евангеліе-то съ свидѣтельства-та ще помага много за такъвъ четеніе.

6) Чети съ перо-то си въ ракъ, и забѣлзвой въ единъ книгъ мысли-тъ, които ти особно интересуватъ.

7) Чети Библиѣхъ-тъ съ неуморимы старанія да знаешъ и да любишъ Исусъ, както бы чель писма-та на чѣкой пріятель, когото никакъ не си видѣлъ, а искашъ да го знаешъ и любишъ.

8) Чети Библиѣхъ-тъ съ най голѣмъ грижѣхъ да познавашъ себе си; да знаешъ всичко-то си положеніе, а особно да знаешъ въ какво нѣщо не правишъ волѣхъ-тъ Божіѣхъ.

9) Дири отъ Библиѣхъ-тъ да научишъ и най малки-тъ нѣща, въ които си длѣженъ на Бога и чело вѣщъ-тъ.

10) Търси за новы мысли. "Хлѣбъ-тъ нашъ насущный, дай го намъ днесъ," е прилична-та молитва за всякого, който

желае да ся храни съ слово-то Божіе Вчерашны-тъ ра мысленія, впечатлѣнія и чувства не сѣ доволны за днесъ. Тѣ трѣбва да ся повтарятъ и увеличаватъ като ся прочете пакъ и днесъ внимателно Слово-то Божіе. Отъ всяко прочитаніе, придобывай най малко баремъ единъ новъ, яснъ и впечатителнъ мысль и размысли върхъ нежъ. Много отъ псалмы-тъ сѣхъ молитвы и славословія. Избери нѣкое отъ тѣзи прошенія, или описанія за славословіе; зѣми го за свое, и го повтори много пѣти прѣдъ Бога. (слѣди)

ВЪПРОСЫ ОТЪ СВЯТО-ТО ПИСАНІЕ ВЪРХУ ПІЯНСТВО-ТО.

Що бѣше прорѣчено за Іоанна Крѣстителя?

"Ще бѣде великъ прѣдъ Бога, и вино и сикеръ нѣма да піе." Лѣк. 1; 15.

Быва ли священники-тъ да ся опиватъ?

Говори Господъ Аарону и рече: Вино и сикеръ не ще да піете, ты, и сыновѣ-тъ ти съ тебѣ, когато влизите въ ски-ниѣхъ-тъ на събраніе-то, за да не умрѣте, това ще бѣде вѣчно узаконеніе въ родо-вѣхъ ви." Лев. 10; 9.

Длѣжны ли сѣхъ управители-тъ да ся въздържатъ отъ вино?

"Не е дадено на цари-тъ, Лемуиле, не е дадено на цари-тъ да піятъ вино, ниго на князи-тъ да піятъ сикеръ." Прит. 31; 4.

Защо не е дадено на управители-тъ да піятъ вино?

"Да не бы като ся напѣхъ да забравятъ законъ-тъ, и извършатъ сѣдъ-тъ на угиѣленъ." Прит. 31; 5.

Що казува Св. Писаніе за онѣзи които опиватъ чело вѣщъ-тъ?

"Горко тому що напоява близный-тъ си, тебѣ койго изливашъ сикеръ-тъ си, и още го опивашъ." Авк. 2; 15.

Позволено ли е да имамы сношеніе съ пѣхъ-цы?

"Не бѣди между винопѣхъ-цы." Прит. 23; 20.

Умни ли сѣхъ които сѣхъ опиватъ?

"Вино-то е подсмѣхъ и сикера-та крамола; и който ся настѣрвува отъ тѣхъ, не е благоразуменъ." Прит. 20; 1.

Каквы сѣхъ слѣдствія-та на невздържаніе-то?

"Кому става охъ? Кому въздышанія

Кому караніе ? Кому празднословіе ? Кому удари безъ причинъ ? Кому подпухили очи ? — На онѣзи които ся бавятъ въ вино. Които ходятъ да дирятъ подправено вино.” Прит. 23 ; 59, 30.

Кои осиромашаватъ ?

“Піаници-тъ и невъздържнъи ще осиромашѣтъ.” Прит. 23: 21

Піаници-тъ ще ся спасѣтъ ли?

Нито *піаници-тъ*, нито хушители-тъ, нито грабители-тъ нѣма да наслѣдѣтъ царство-то Божіе.” (1 Кор. 6; 10.) Всяко піанство начина отъ малко. Който піе по 50 драма, послѣ ще иска по 100 драма ; а послѣ по половинѣ окъ или окъ ; и който піе по малко незнае че неще да стане піаница и да изгуби душѣ-тъ си.

Длъжни ли сме да ся въздержамъ отъ вино заради други-тъ ?

Добро е да не ядешъ месо нито да піешъ вино, нито да сторишъ нѣщо въ което ся прѣпъзва, или съблазнява, или немощява братъ ти., Рим. 14; 21.

Що казува Господъ за онѣзи които съблазняватъ други-тъ ?

“Горко на оногова чрезъ когото дохаждатъ съблазни-тъ. По добръ бы было за него да ся окачеше водениченъ камѣкъ около вратъ-тъ му и да бѣде хвърленъ въ море-то, а не да съблазни одного отъ тия малки-тъ.” Лук. 19; 12.

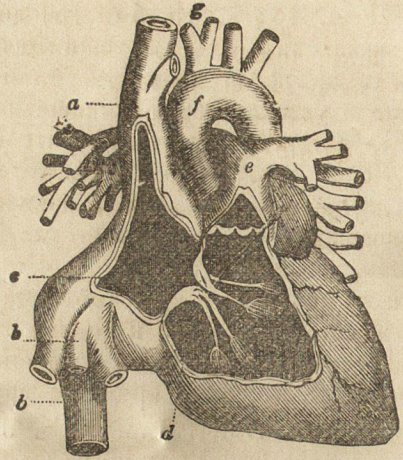
Св. Писаніе дава ли да ся піе вино за лѣкъ?

Дава, “Не пій вече само водѣ, но употреблявай малко вино за стомахъ-тъ си, и за часты-тъ твой болѣдуванія.” (1 Тим. 5; 23.) Види ся че Тимотей по напръдъ піеше само водѣ и потрѣбно бѣше за единъ апостолъ да му зарѣча да піе “малко вино за стомахатъ си, и честы-тъ си болѣдуванія.”

Испытай исторіѣ-тъ: вѣроисповѣдателны-тъ мѣнѣя на народы-тъ съ слѣдвали всякога парашеніе-то или смаленіе-то на словесно-то си образование. Дѣто видишь варварскый народъ, заключи въ умъ-тъ си че нѣма истинно вѣроисповѣданіе, или е заражено съ басни; дѣто видишь вѣроисповѣданіе заражено, заключи че и варварство-то на вѣрующы-тъ е съразмѣрно съсъ зараж-тъ: варварство-то е малко, ако зараза-та ся ограничава въ малки нѣща, варварство-то е много, ако зараза-та е учернила съвсѣмъ вѣроисповѣданіе-то.

Кораи.

ЗА СЪРДЦЕ-ТО И ОБЫКАЛІЕНІЕ-ТО НА КРѢВЬ-ТЪ.

Животъ-тъ е тайна : закони-тъ му ся утвърждаватъ на едно начало, което прѣвсхожда наше-то разумѣніе : а всичко що става въ животны-тъ, показва много ясно дѣйствиe-то на Бога, който самъ е могъ да устрои, самъ може да ги съхранява, и самъ разумѣва и знае тайнѣ-тъ на живота. Едно начало таинственно, което избѣгва отъ ножа на анатомиста, намѣрва ся въ всякъ жицѣ, въ всякъ сухъ жицѣ, въ всякъ частицѣ на крѣвь-тъ която обыкала въ тѣло-то : извѣстно че има нѣщо което дава усѣщаніе на жилы-тъ, силѣ на сжиманіе въ жицы-тъ, и което прѣтвара хранѣ-тъ ни въ топли и живъ крѣвь. Кой може да истълкува що е животъ-тъ ! Колкото повече го издирвамы толко по много ся удивявамы и чудимъ. Кой мудръ може да ся похвали че е открилъ скривны-тъ на естество-то ? Кой мудръ може да създаде най долно насѣкомо, или да съживи мъртво-то му тѣло, или да събере и да съедини пакъ главны-тъ му части и да рече, Оживѣй ? Никой ; но има Единъ, който може, който и други и много е направилъ, онзи който рече : Да бѣде видѣло, и быде видѣло ; който създаде челоуѣка и всичко живо само съ думѣ-тъ си.

Макаръ че животъ-тъ, кога ся изглежда самъ по себе си, е едно таинство, но дѣйствиe-то на живы-тъ тѣла, отъ което зависи непосредственно органическо-то имъ съществованіе, подлежатъ до нѣкъдъ подъ наше-то издирваніе, и прѣдставятъ на замысленный-тъ умъ много важны работы.

Едно отъ жизненны-тъ дѣйствія е об-
каляніе-то на кръвъ-тъ, което да разу-
мѣемъ, трѣбва първо да познаемъ орга-
ны-тъ, чрѣзъ които ся извършва: а тѣ
сж *сърдце-то, артеріи-тъ, и вени-тъ*;^{*}
жилы-тъ ся выкатъ и съ общо импо-
ваніе, *кровоносни сждове*.

Въ человекѣ и въ вименосны-тъ живот-
ны, и въ птицы-тъ, *сърдце-то* е напра-
вено по еднакво начертаніе. А въ гадове-
тъ, рыбы-тъ, и въ по долній-тъ чинъ
на животны-тъ, намѣрва ся разнообразно
направено.

Сърдце-то е една голѣма и хралупава
рыбица, раздѣлена извѣтрѣ на четириго-
лѣмы хралупости.

Въ вименосны-тъ е положено въ бро-
нѣкъ-тъ между бѣлый-тъ дробъ, и обви-
то въ единъ циповиднѣ кесіѣ, именуе-
мѣ *околосърдце*: а въ птицы-тъ нѣма
онуй което ся именува броня, и бѣлый-
тъ дробъ не е свободенъ по прилѣпенъ
за ребра-та и за гърбнакъ-тъ, и така ис-
пълнятъ хралупости-тъ между ребра-та.
Отъ това *сърдце-то* въ птицы-тъ не е
положено точно на истѣ-тъ страна, както
въ вименосны-тъ: има и малкъ единъ раз-
ликъ споредъ направѣ-тъ.

Четири-тъ *сърдечны хралупости* сж *де-
сно-то ухо, и десный-тъ гастридъ, лѣ-
во-то ухо, и лѣвый-тъ гастридъ*.

Уши-тъ сж малкъ хралупавы уховидны
приложенія или висулкы, съ рыбицовидны
ограденія, които иматъ малкъ силъ: а
видятъ ся повече че сж разширенія на
жилы-тъ, неже особны и отдѣлены хра-
лупости. Гастриди-тъ начертаватъ голѣ-
мѣ-тъ часть на тоя органъ: огражденія-
та имъ сж честы и рыбицовидны, но не
равно и на два-та: прѣграды-тъ на де-
сный-тъ гастридъ, който самъ испроважда
кръвъ-тъ въ бѣлый-тъ дробъ, сж по сла-
бы, като онѣзи на лѣвый-тъ гастридъ,
отъ дѣто кръвъ-та излази, по всички-тъ
части на тѣло-то, сж крайно якы и честы.
Гастриди-тъ не сж изъ вѣнъ только явно
раздѣлены както уши-тъ; но помежду
тѣхъ опрѣдѣлительна-та линія ся забѣлѣ-
ва съсъ жилы и артеріи, които ся ви-
дять че стигать долу въ *сърдце-то* на
върхъ-тъ му. (слѣдува.)

ПИСМА ЗА МАЙКЫ.

ПИСМО 21.

*Първо обработваніе на умственны-
тъ силы на дѣте-то.*

Възлюбленная ми сестро!

(Продълженіе)

Едно отъ най добры-тъ срѣдства
за бавеніе и ученіе на чедо-то ти въ
кѣщи е да приготвишь нарочно дървце-
та отъ разны образы, каквото кубове, ко-
нуси, пирамиды и др. по единъ и по два
прѣста голѣмы, които можешъ да зарѣ-
чашъ да ти направи стругаръ (догромад-
жия). Съ тѣзи дървцета, ще можешъ лесно
да прѣдадешъ разны идеи на чедо-та си.
Когато имашъ врѣме, описувай на дѣ-
щерѣжъ си каквото забѣлѣжвашъ въ тѣхъ;
сирѣчь образъ-тъ имъ, страны-тъ или ре-
бра-та имъ, жглы-тъ имъ, и др. Тури
гы въ разны положенія, и подструвай ѣж
да тя подражава въ всичко що види че
правишь и казувашъ ты. Можешъ да туряшь
тѣзи дървцета наредъ, и да ѣж учишь да
брой, да прилага, да отнема и да умно-
жава съ тѣхъ споредъ силы-тъ и въз-
растъ-тъ си. Като пригледва жглы-тъ на
дървцета-та и като брои число-то имъ,
лесно ще научи да тегли на плочъ-тъ ре-
скы правы и гърбавы и жглыны което
пріучва рѣжъ-тъ ѣж, и така ѣж приготвя
въ наукъ-тъ за писаніе.

И друго добро употрѣбеніе на тѣзи
малкы-тъ дървцета става да учи отъ тѣхъ
азбукъ-тъ. Отгорѣ на всяко дървце
залѣпи или напиши единъ буквѣ или единъ
слогъ, и когато сѣдишь на работъ-тъ си
тури дѣте-то си да избира буквы-тъ
които му казвашъ, и да ти гы покаже.
Тѣзи дървцета още служатъ и за играл-
кы на дѣца-та, както може да помнишь
че ти споменахъ и въ шесто-то си писмо.

И колкото дѣте-то ти расте на въз-
растъ, и ся усаждава отъ слушаніе на
исторійкы, и става много любопытно, вни-
мавай добръ, сестро, щото глупавы при-
казкы, басни, и сказанія на вѣды и са-
модивы никога да не заразяватъ слухъ-
тъ му, и за да го направишь даже да зе-
ме отвращеніе отъ това, занимавай умъ-тъ
му съсъ полезны расказванія, съ исторіи
отъ Св. Писаніе и съ примѣры отъ дѣца,
които сж ся показали угодны или неу-

^{*}) Артеріи сж біющи-тъ жилы прѣзъ които от-
праща *сърдце-то* кръвъ-тъ на вѣнъ, а Вени сж други-тъ
жилы прѣзъ които ся враща пакъ кръвъ-та.

годны на други съ поведене-то си. А най прво, понеже не е нужно за дѣцата да чуватъ всичко, внимавай добръ когато е при тебе дѣте-то ти да не споменувашъ за работы които докарватъ страхъ, скѣрбъ, и дрѣ. Каква нужда на примѣръ да споменувашъ прѣдъ него за нѣкое убійство дѣто е станѣло, или за кражбѣ и други таквызѣ? Знаешъ ли, драга моя, какво лошо впечатлѣніе прави това на дѣте-то!

Казахъ по горѣ че когато по порасте дѣте то ти, да му приказувашъ всякога истинны исторіи. А освѣнъ това, когато имашъ врѣме, не дѣй забравя честечко да му прѣдлагашъ таквызѣ пытанія. Кажи ми ставы-тѣ на рѣкѣ тѣ си — на тѣмъ-то си — кажи ми имена-та на всички-тѣ животны, които знаешъ, — какъ живѣятъ? — Каквы сѣ свойства-та имъ? — Кажи ми разны-тѣ видове на овоція-та, които си чула; кои познавашъ отъ тѣхъ? по кое врѣме прѣзъ години-тѣ узрѣватъ? — Колко сѣ врѣмена-та на години-тѣ? — Колко сѣ дни-тѣ? — Недѣли-тѣ? — Мѣсеци-тѣ? — Какъ имъ сѣ имена-та? — Кой тича по скоро? Дѣ ся споменува че врѣме-то ся минува скоро? — Кой не иска да ся труди? — Кой не чака? — кой не слуша и не ся покорява? — Кой не ся благодари никогѣ? — Кой иска да говори всякога? — Кой ся стреснува отъ единъжъ? Кой обыча да е полезенъ на дѣца-та си? — Отъ дѣ излѣзва желѣзо-то? — Злато-то? — Сребро-то? — и дрѣ. — Дѣ спятъ птицы тѣ? Трѣба ли да си играемъ съ птицы-тѣ? — Защо не? — Тѣзи могатъ да послужатъ само за примѣръ. Но почти всякой прѣдметъ или отъ природѣ-тѣ или отъ искусство-то е пълень съ поученія за дѣца-та. И пакъ ти казувамъ че по привлекателны исторіи не можемъ да намѣримъ отъ тѣзи които сѣ въ Св. Писаніе и въ истинны-тѣ исторіи на древни-тѣ и новы-тѣ врѣмена. И зашто наистинѣ да помрачаваме умъ-тѣ на дѣца-та си, или да оставямы други да го помрачаватъ съ глупавы приказки?

Когато ся трудимъ и стараемъ да прѣподадемъ ученіе, трѣба да внимаваме да не насилуваме чедѣ-та си и да ги влачимъ отъ едно нѣщо на друго, но да имъ даваме довольно врѣме да размыслятъ, и да правятъ вси-тѣ си заблѣжванія, да

ся стараемъ да ги благодаримъ до колкото можемъ на всяко тѣхно право почитаніе.

Но може бы, любезна сестро, да мя попыташъ още, “колко врѣме именно сѣмъ длѣжна да учѣ дѣте-то си?” Това, драга моя, трѣба да го рѣшишъ споредъ обстоятелства-та си и споредъ колкото повече осѣщашъ длѣжность-тѣ си. Това заблѣжваніе само ще ти направѣ азъ, че ако и други занятія тя вѣспирагъ да не можешъ повече отъ единъ часъ на день да употрѣбывашъ обработваніе на духъ-тѣ на любезно-то си чедѣ, ако посвѣщавашъ този единъ часъ редовно и както трѣба, наедно съ ученія-та, които ще имъ давашъ прѣзъ всички-тѣ други часове на день-тѣ, ще имъ докара много по голѣмѣ ползѣ, отъ най добро-то училище въ което може да ихъ проваждашъ отъ седмѣ-тѣ или осмѣ-тѣ години на възрастъ-тѣ ѣ. Ако ли по злѣ честь дѣте-то не може да ся учи въ кѣщи, разумѣва ся трѣба да ся проважда въ училище-то твърдѣ малко, поне въ пѣтъ-тѣ години на възрастъ-тѣ му. Но не можешъ да си въобразишъ, любезна моя, колко е по сгодно и прилично, майка-та да учи у дома си дѣца-та си въ малкый имъ възрастъ, а не да ся учатъ съ обыкновенный-тѣ въ училища-та начинъ. И освѣнъ това, нито е възможно, нито е праведно за малкы-тѣ дѣца да ся занимаватъ непрѣстанно, и ако въ училище-то ся вярди благочиніе, малко-то дѣте быва осѣдено довольно часове на день-тѣ въ едно глупаво мълчаніе, което е твърдѣ неприятно, и трѣба още по нуждѣ да ся обхожда и събира съ дѣца по голѣмы или по малкы отъ него, да научи много бесплатны работы, и да падне въ лошава навыкновенія, Родители които знайтъ да четѣтъ, не трѣба да проваждатъ дѣца-та си въ училище-то, до дѣто не ся научатъ поне да прочитатъ у дома си. А това не само че за тѣхъ е много полезно, но много спомага и за улучшеніе на общественны-тѣ училища.

Когато начнешъ да проваждашъ момиче-то си въ училище-то, трѣба голѣмо вниманіе да го не оставяшъ да липсува отъ него. По голѣма прѣчка за успѣхъ-тѣ на дѣца-та не може да бѣде отъ тѣзи дѣто да не ходятъ редовно на училище-то. Много родители сѣ въ го-

лѣмо заблужденіе затова. Много пѣти за едно малко главоболіе, или защото на дѣте-то ся ище да отиде съ майкѣ си на посѣщеніе, или и за други таквызъ, остава отъ училище-то, и родители-тѣ му не само не считатъ това за погрѣшкѣ, но много пѣти го и оправдаватъ. Но такви тѣ не трѣба никога да ся надѣятъ че дѣца-та имъ ще успѣятъ, и вмѣсто да мърятъ на горкый-тъ учитель, трѣба повече да мърятъ на себе си. Друга пакъ голѣма погрѣшка е да не плащатъ на учителя заплатѣ-тъ която му ся стои, или да го прѣхвърлятъ днесъ за утрѣ за малко едно количество пары, които той нанестина получава съ потъ-тъ на лице-то си, и тѣй да кажъ съ кръвъ-тъ си, както и това още дѣто да не купуватъ погрѣбно-то на дѣца-та си, каквото книги, хартии, плочи, писалки, пера и пероножчета, и други таквызъ, и едно-то и друго-то сѣ нанестина твърдѣ лоши пѣща, и правятъ учители-тѣ да губятъ всичко-то си усърдіе, когато на противъ трѣбаше да употребяваме всяко срѣдство за да ги насърдаваме и да имъ помагамы и съ личны-тѣ си старанія и съ примѣры-тѣ си. Ный смы длъжни да благодаримъ на учители-тѣ, кѣто способно и съ довѣріе улучиватъ чедѣ-та ни и ся старажатъ, като впечатватъ и всаждатъ въ умъ-тъ имъ добры начала, да утвърдяватъ вла-тъ ни и да ги приготвятъ да станатъ добри съседы, вѣрны приятели, и кроткы християни. А когато повѣряваме чедѣ-та си на грѣжѣ-тъ на учители-тѣ, нека ся грѣжимъ първо най-много на каквы хора прѣдаваме най-сѣжны-тѣ сѣжпоцѣнности, и послѣ нека положимъ всичкы-тѣ си силы да имъ помагамы въ добры-тѣ имъ подвизы, като даваме силѣ на рѣцѣ-тѣ имъ и дързловеніе на сѣрдце-то имъ, съ съсимпатіи-тѣ си, желанія-та и свѣѣгы-тѣ си, и като имъ даваме споредъ силы-тѣ си всяко улесненіе за да вършатъ работѣ-тъ си. А затова какъ трѣба да избирамы учители-тѣ си, его какво казува мудрый Плутархъ.

“Трѣба да търсимъ таквызъ учители за дѣца-та си каквито да сѣ и споредъ животъ-тъ си неукорни, и споредъ нравы-тѣ непохулни, и опытни и способни. Но за съжалѣніе сѣ достойни нѣкои родители, които прѣди да опятатъ тѣзи които ще ставатъ учители на дѣца-та имъ, отъ

безуміе, а по нѣкога и отъ неопытность прѣдаватъ ги на чловѣцы ничтожны и недостойны; и това не е до толкозь достойно за осѣждане ако го правятъ отъ незнание, по онова е дѣто си нѣма никакъ мѣсто-то, че много пѣти когато го знайтъ, и разбиратъ отъ думы-тѣ на други-тѣ невѣжество-то и злины-тѣ на много учители, пакъ врачаватъ на тѣхъ дѣца-та си, едни защото ги ласкайтъ и ги лѣстятъ, и други за да сторятъ хатѣръ-тъ на пріатели, които ги подстреватъ на това, правятъ сѣщо, като болный-тъ, койго, като оставя дѣкаръ-тъ, койго може да го избави отъ болестъ-тъ му, зема за хатѣръ-тъ на пріатели-тѣ си оногось, койго неспрѣмѣно ще го направи да загине, или както корабленикъ койго оставя най-добрый-тъ кормчий и зема въ корабъ-тъ си другыго, който не отбира нищо; защото *пріатель-тъ* му го помолилъ! Горкана си! Да ся нарича нѣкой *отецъ*, и да ся грѣжи повече да прави хатѣръ-тъ на тѣзи които му ся молятъ, а да пѣма за най-първъ грѣжѣ въспитаніе-то на дѣца-та си! И дали не е добръ и право казувалъ древній-тъ онзи Кратесъ, че ако да бѣ възможно щѣше да възлѣзе на най-высоко-то мѣсто на градъ-тъ и да извика: “О чловѣцы, какво правите? Вы които за да спечелите пары, много ся мѣчите, а за дѣца-та си на които ще ги оставите, не щете ни да знаеге?” А таквызъ едни бащи страдатъ сѣщото, како кога ся грѣжи нѣкой за обувкѣ-тъ, а за кракъ-тъ не ще ни да знае. Много бащи още дохождатъ до таквозъ едно сребролюбіе, сѣжперничество и мразаніе на чедѣ-та си, щото за да не дѣдѣтъ повече заплатѣ, намѣрватъ за дѣца-та си учители които не чинѣтъ нищо, и по тозъ начинъ искатъ ефѣино невѣжество; за тоза и Аристиппъ много остроумно и сполучливо изболчи единъ такъвъ сѣжъ лишентъ отъ умъ и отъ здравъ разсѣженіе. Когато го попыталъ единъ, колко заплатѣ иска за да изучи сына му? Поискалъ му хылядъ драхмы. “Тежко ми! че твърдѣ много искашь,”—му рекълъ баща-та, съ хылядъ драхмы азъ купувамъ единъ робъ (за въспитатель). “Кога е тѣй,” рекълъ му Аристиппъ, “купи, и ще имашъ двама, сына си, и оногось когото ще купишь.”

Бѣди ми здрава.

ПРЪЧУДНО ПОМНЕНИЕ.

Има въ Англіѣ единъ слѣпъ старецъ просякъ, на когото помнение-то има толко голѣмъ силъ щото мѣчно да повѣрва нѣкой. Слѣдъ смъртъ-тъ на бащъ си когато ся принуди този чловѣкъ да проси, смая свѣтъ-тъ който видѣ че той знаеше изусть всичко-то Свято Писаніе на Ветхый и Новый Завѣтъ. Кажи отъ Св. Пис. нѣкое рѣченіе какво да е, и слѣпый-тъ ти казва тутакси коя глава е и кой стихъ: или прѣдложи му какъж да е главъ и стихъ, и прочита ти непогрѣшно рѣченіе то. Единъ господинъ, като искаше да го опыта, прочете нѣколко стиха отъ Писаніе-то съ едно малко измѣненіе на рѣчи-тъ. Слѣпый-тъ ся усумнѣ малко, а послѣ му яви на коѣхъ странъ ся намѣрва, по рече че не бѣше ся прочело право, и прочете му го както бѣ писано въ книгъ-тъ, и оправаше направенъ-тъ нарочно малкъ погрѣшность.

Послѣ го попыта онзи господинъ, що съдържава деветдесетый-тъ стихъ въ седмъ-тъ главъ на Числа-та. Старецъ-тъ ся видѣ пакъ смутенъ единъ минутъ, и послѣ извика: “Вы ми ся присмивате, господине, тази глава има само осмдесетъ и деветъ стиха.” И въ други различни такыва опытанія сполучи беспогрѣшно. Много пѣти го попытахъ за поученіе или слово казано прѣди нѣколко дни, и всякога намѣрихъ испытатели-тъ му, че ако имахъ търпѣніе, можахъ да чуѣтъ пакъ отъ уста-та на слѣпый-тъ старецъ всичко-то поученіе или слово беспогрѣшно.

Не сѣ малцина дѣто сѣ ся прочули за запомнителны силы. Скалигеръ можаше да каже изусть сто стиха и повече, като ги прочетѣше само единъ пѣтъ: а Сенека казвать, че можалъ да каже изусть двѣ хиляды рѣчи като ги чуаше еднажъ, ако не бы имали нѣкое съдържаніе, или ако не зависять една отъ другъ по между си.

Многоученный Флорентіецъ Магліавекий имаше толко крѣпко помнение, щото можаше не само разумъ-тъ но и същы-тъ рѣчи на прочетено-то да помни. Единъ господинъ, за да опыта прѣдивно-то му помнение, даде му еднажъ единъ рѣкописъ: слѣдъ нѣколко врѣме като го прочете Магліавекий и му го върнъ, отиде при него пріятель-тъ му и приструваше ся че загубилъ рѣкописъ-тъ, и моляше го колкото помни отъ него да му го напише. Магліавекий написа всичко-то, безъ да погрѣши нито въ еднъ рѣчъ.

СТИХОТВОРЕНИЕ.

ЕЛАТЕ СЕГА.

1

Елате сега отъ грижи починайте,
И напуснете работъ;

Елате сега,
Елате тукъ приканени,
Съ едно сърце домашни вси
Да бъдемъ радостни,
Елате сега.

2

Съ съ трудъ и съ съ грижи пѣлы сѣ денье-тъ;
Покой намъ носи вечеръ-та;
Елате сега.

Елате всички дружишкомъ
На бащинъ-тъ си миренъ домъ
Въ любовь, любовь кругомъ,
Елате сега.

3

Вечъ слѣнце зайдѣ, луна-та и звѣзды-тъ
Съ свѣтъ сребренъ огрѣяхъ;

Елате сега.
Да възнесемъ съ пѣсны хвалѣ
Къмъ Бога който ни дари
Животъ и мирны дни;
Елате сега.

ПЫТАНІЯ ОТЪ СВ. ПИСАНІЕ.

- 44 Колко бѣхъ родове-тъ чловѣчески прѣдъ потопа-тъ?
- 45 Колко — отъ създавие міра до Христа?
- 46 Кой стигнъ на най голѣмъ възраст отъ всички-тъ чловѣцы що ся споменуватъ въ Св. Писаніе? И колко бѣхъ години-тъ му?
- 47 На коѣхъ женъ възраст-та ся споменува въ писанія-та?

 Напѣвъ-тъ на горнъ-тъ пѣсенъ е положенъ на ноты и помѣстенъ въ книгъ-тъ *Правила за пѣніе и свѣщенны пѣсни съ напѣвы-тъ имъ* сега ново печатана въ Цариградъ.

Тая книга ся състои отъ 12 печатны листове, страници 108, и освѣтъ правила-та за изученіе на ноты тѣ — Европейскъ-тъ гласовнъ музикъ, съдържава още и 101 свѣщенны и нѣравственны пѣсни съ ноты-тъ имъ. Продава ся подвързана 5 гроша.

Притежатель на вѣстника и на печатницъ-тъ
А. Минасіанъ, у Джамлъ-ханъ.